

забезпечувати кілька видів формального контролю: попередній, поточний, рубіжний і підсумковий. Противагою формального контролю є самоконтроль та взаємоконтроль. З метою забезпечення активного ставлення студентів до навчального процесу вкрай важливим є оцінювання їх власних висновків та зауважень. На нашу думку, доцільно, щоб підсумкове оцінювання включало оцінки як викладача, так і студентів. Вважаємо, що процес оцінювання за схемою «викладач—студент» та «студент—студент» є ефективним на заняттях з використанням таких активних методів навчання, як: презентація, мініконференція, круглий стіл, тренінг та ін.

Ушеренко С. В., канд. екон. наук, доцент
кафедри фінансів підприємств

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОТОЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ НА ПРАКТИЧНИХ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТТЯХ

Пріоритети сучасного етапу реформування вищої освіти в Україні зумовлені посиленням вимог до практичної компетенції випускників вузів фінансово-економічних спеціальностей з боку підприємців-роботодавців, особливо з урахуванням тенденцій до звуження ринку праці внаслідок фінансово-економічної кризи. Зацікавленість студентів в отриманні належної фахової підготовки, що стимулюється очікуванням гідної оплати праці і ймовірної участі у розподілі прибутків підприємств, зумовлює їх позитивне ставлення і активне сприйняття впровадження в навчальний процес новітніх методів навчання.

Впровадження в освітянський процес сучасних технологій, використання адаптованого до вітчизняних умов зарубіжного досвіду активних методів навчання на практичних і семінарських заняттях сприятиме вирішенню комплексу завдань, а саме: закріпленню набутих студентами на лекціях теоретичних знань, стимулюванню пізнавальної активності, розвитку аналітичного мислення майбутніх фахівців у сфері бізнесу, набуттю практичних навичок, формуванню здатностей швидкого реагування на зміни економічної ситуації.

Реалізація нових підходів до забезпечення рівня і якості професійних знань, активізація особистих зусиль індивіда, його зацікавленості і відповідальності, досягається скороченням кількості

годин, відведених на аудиторні заняття за одночасного збільшення обсягів самостійної роботи студентів. Зазначимо, однак, що надмірне скорочення годин практичних і семінарських занять має і негативні наслідки — обмежені можливості спілкування студентів і професорсько-викладацького складу.

В кредитно-модульній системі організації навчання важливе місце займає його оцінювання, як спосіб контролю за навчальною діяльністю студентів.

Питанням оцінки знань приділяється значна увага, як у теоретичних, так і прикладних розробках фахівців університету. Уніфікація системи оцінювання не завжди визнається доцільною викладачами, але студентам дає можливість опанувати єдину шкалу оцінок за поточним і підсумковим контролем, що дозволяє уникнути зайвих зусиль (при цьому — абсолютно недоцільних).

Безумовно, розробка викладачами різних кафедр університету різноманітних критеріїв, вимог, підходів активізує творчий пошук, але на «вході» до студента система поточно-підсумкового оцінювання має набути ознак простоти, чіткості і, що дуже важливо, — єдності. Студент не повинен витрачати час і зусилля на ознайомлення з особливостями критеріїв, підходів, інших особливостей оцінювання рівня і якості знань при вивченні різних навчальних дисциплін. Так, на нашу думку, вміння аналізувати фінансово-господарську діяльність підприємства і податково-бюджетну політику держави потребують різних базових теоретичних знань, але набуваються у процесі вирішення практичних завдань (наприклад, розрахунок показників структури капіталу підприємства і структури доходів Державного бюджету), що зумовлює доцільність застосування єдиних підходів до оцінювання їх виконання.

Водночас, реалізація єдиної методика оцінки знань дозволить не тільки відобразити обсяг, повноту набутих знань, точність і якість практичних умінь з різних навчальних дисциплін, але й здійснити своєрідне їх ранжування за рівнем успішності з подальшим дослідження причин і виявленням пріоритетів студентського бачення змістовної структури навчального процесу.

Вибір і використання на семінарських і практичних заняттях як традиційних, так й інтерактивних методів навчання — тести, практичні задачі, дискусії, ситуаційні завдання, «міні-групи» тощо, — суттєво залежить від особливостей навчальної дисципліни, окремих її тем. Так, наприклад, дискусійний метод при здійсненні оцінки фінансового стану підприємства, можливо використати щодо вибору найкращої комбінації показників, але не способів їх розрахунку. Вибір інвестиційної стратегії, дивідендної

політики підприємства потребує детального обговорення в процесі пошуку оптимальних рішень.

На наш погляд, важливим є питання максимального очищення навчального процесу від недоцільних видів робіт, насамперед, це стосується рефератів. Набутий досвід їх перевірки свідчить про недоцільність подальшого використання цієї форми поточного контролю у сучасних умовах вільного доступу до попередньо систематизованої і відповідним чином оформленої інформації. Представлені студентами друковані тексти в основному не мають ознак її самостійного опрацювання, що зумовлює недоцільність оцінювання. Навзамін, можна ширше використовувати форму порівняльного аналізу понять, теорій, показників з обов'язковим визначенням недоліків і обґрунтуванням переваг.

Насамкінець зазначимо, що подальше вдосконалення системи оцінювання знань і вмінь студентів сприятиме активізації їх зусиль щодо набуття знань, розвитку творчого мислення з одночасним набуттям практичних навичок, як основи високопрофесійної діяльності в сфері економіки та фінансів.

*Феденко О. О., старш. викл.,
Дерев'янка А. С., викл.,
кафедра іноземних мов*

ОСОБЛИВОСТІ КОНТРОЛЮ Й ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У НЕМОВНИХ ВНЗ

Контроль знань — важливий чинник управління навчально-виховним процесом, одна з головних умов підвищення ефективності й оптимальності навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Контроль, оцінка знань, умінь і навичок студентів є класичними компонентами педагогічної технології. Проблема оцінювання була й залишається актуальною у сучасній дидактиці. Вимога об'єктивності контролю в поєднанні з гуманним, толерантним ставленням педагогів до студентів — притаманна всім дидактичним системам.

Контроль як дидактична категорія — це з'ясування, вимірювання й оцінювання знань, умінь і навичок. З'ясування й вимірювання в педагогіці називають перевіркою. Вона — складовий компонент контролю, провідною дидактичною функцією якого є